

ผลต่อกฎหมายระหว่างประเทศของข้อมติสมัชชาใหญ่สหประชาชาติว่าด้วย
ระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ

นางสาวสุวรรณา เกษไพบุลย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-583-063-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE EFFECT OF U.N. GENERAL ASSEMBLY ON A NEW INTERNATIONAL
ECONOMIC ORDER TO INTERNATIONAL LAW

Miss Suwanna Ngoeypaiboon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of law

Graduate School

1992

ISBN 974-583-063-1

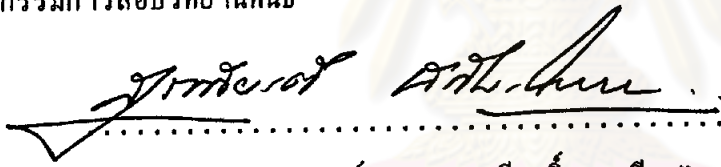
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลต่อกฎหมายระหว่างประเทศของข้อมติสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ
ว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ
โดย นางสาวสุวรรณา เกยไพบุลย์
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร บัจจุสานนท์

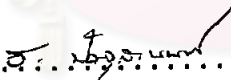

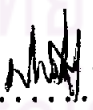
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

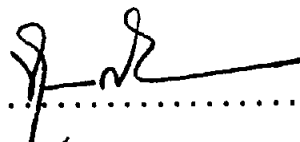

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวาร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุรเกียรติ์ เสถียรไทย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร บัจจุสานนท์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประสิทธิ์ เอกบุตร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุมพต สายสุนทร)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สุวรรณยา เองใหญ่สย : ผลต่อกฎหมายระหว่างประเทศของข้อมติสมัชชาใหญ่สหประชาชาติว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ (THE EFFECT OF U.N.GENERAL ASSEMBLY RESOLUTIONS ON A NEW INTERNATIONAL ECONOMIC ORDER TO INTERNATIONAL LAW) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ชุมพร ปัจจุสานนท์, 216 หน้า. ISBN 974-583-063-1

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงผลของข้อมติสมัชชาใหญ่สหประชาชาติว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศที่มีต่อที่มาของกฎหมายระหว่างประเทศ

ผลการวิจัยพบว่า โดยหลักกฎหมายระหว่างประเทศแล้วข้อมติสมัชชาใหญ่สหประชาชาติว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศไม่มีผลผูกพันให้รัฐสมาชิกต้องปฏิบัติตาม แต่หลักบางหลักในข้อมติสมัชชาใหญ่ดังกล่าวได้พัฒนาไปเป็นหลักกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศแล้ว เช่น หลักอำนาจอธิปไตยถาวรเหนือทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งมีผลให้รัฐต้องปฏิบัติตามในฐานะที่หลักการนั้นเป็นหลักกฎหมายระหว่างประเทศ นอกจากนั้นหลักการบางหลักในข้อมติก็ถูกนำไปกำหนดไว้ในสนธิสัญญาระหว่างประเทศ เช่น หลักการได้รับสิทธิพิเศษและไม่ต่างตอบแทนของประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งมีผลให้รัฐที่ลงนามในสนธิสัญญาผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามหลักการนั้น หลักอื่นๆที่ปรากฏอยู่ในข้อมติสมัชชาใหญ่ว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศก็อาจพัฒนาไปเป็นหลักกฎหมายระหว่างประเทศได้ ขึ้นอยู่กับความยินยอมของรัฐที่จะให้มีผลผูกพันเช่นนั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชานิติศาสตร์.....
สาขาวิชากฎหมายระหว่างประเทศ.....
ปีการศึกษา 2535.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C171012 : MAJOR LAW

KEY WORD: RESOLUTION / NIEO

SUWANNA NGOEYPAIBOON : THE EFFECT OF U.N. GENERAL ASSEMBLY RESOLUTIONS ON A NEW INTERNATIONAL ECONOMIC ORDER TO INTERNATIONAL LAW. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. CHUMPHORN PACHUSANOND, D.E.A. 216 pp. ISBN (974-583-063-1)

The objective of this thesis is to study the result of U.N. General Assembly Resolutions regarding the effects of the New International Economic Order (NIEO) on the source of international law.

The results of the study reveal that the effect of U.N. General Assembly Resolution on A New International Economic Order implies a nonbinding legal obligations with respect to the State Parties. Some NIEO principles have been incorporated in international law such as the permanent sovereignty over natural resources which is legally binding on the member states. Moreover, some NIEO principles are listed in the treaties, for instance, preferential and non-reciprocal treatment which has legal effects on the signatory States. Nevertheless, other NIEO principles may be developed to be International Law depending on consent to be bound by the states.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....นิติศาสตร์

สาขาวิชา.....กฎหมายระหว่างประเทศ

ปีการศึกษา.....2535

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนได้รับความกรุณาจากท่านอาจารย์ ดร. ชุมพร บัจจุสานนท์ เป็นอย่างมากที่ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของปัญหา และเริ่มให้แนวความคิดในการเขียน ตลอดจนจนรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโดยได้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข เพิ่มเติมข้อมูล ชี้แนะข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขอันเป็นประโยชน์ต่อผู้เขียน ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ในโอกาสนี้ผู้เขียนขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร. สุรเกียรติ์ เสถียรไทย ท่านอาจารย์ ดร. ประสิทธิ์ เอกบุตร ท่านอาจารย์ ดร. จุมพต สายสุนทร ที่กรุณาเป็นกรรมการกลั่นกรองเค้าโครงวิทยานิพนธ์และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์และมีคุณค่า อีกทั้งเพิ่มเติมเนื้อหาสาระสำคัญทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ในทางวิชาการยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณเสรี ปฐมกุลมัย กรรมการผู้จัดการบริษัทซีวิล ดีไซน์ จำกัด ที่ได้ให้กำลังใจและสนับสนุนอุปถัมภ์ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจนความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเป็นรูปเล่มสมบูรณ์ขึ้นได้ ท้ายที่สุดนี้ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณจตุรารักษ์ พยัคตพงษ์ ผู้ซึ่งให้ความช่วยเหลือในการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1.2	แนวความคิดที่ว่าข้อมติสมัชชาใหญ่อาจสร้างกฎหมายระหว่างประเทศได้.....	22
2.2	ผลบังคับของข้อมติสมัชชาใหญ่ที่บรรจุหลักกฎหมายระหว่างประเทศ.....	26
2.2.1	ผลของข้อมติที่บรรจุสนธิสัญญาระหว่างประเทศ.....	27
2.2.2	ผลของข้อมติที่บรรจุหลักจารีตประเพณีระหว่างประเทศ.....	28
2.2.3	ผลของข้อมติที่บรรจุหลักกฎหมายทั่วไป.....	29
2.3	ผลของข้อมติที่อาจพัฒนาเป็นกฎหมายระหว่างประเทศได้ในอนาคต.....	30
2.3.1	ข้อมติที่อาจถูกประมวลขึ้นและนำมาบรรจุไว้ในสนธิสัญญา ระหว่างประเทศ.....	32
2.3.2	ข้อมติที่เป็นแนวทางให้เกิดจารีตประเพณีระหว่างประเทศ.....	34
2.3.2.1	ข้อมติในฐานะที่เป็นหลักฐานของกฎหมายจารีต ประเพณี.....	35
2.3.2.2	ข้อมติในฐานะที่เป็นองค์ประกอบของกฎหมาย จารีตประเพณีระหว่างประเทศ.....	36
2.3.3	ข้อมติในฐานะที่เป็นกฎหมายอย่างอ่อน.....	37
บทที่ 2	ข้อมติสมัชชาใหญ่สหประชาชาติว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ.....	40
1.	แนวความคิดว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจระหว่างประเทศ.....	41
1.1	แนวความคิดดั้งเดิมเกี่ยวกับระเบียบเศรษฐกิจระหว่างประเทศ.....	41
1.1.1	หลักความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันของรัฐ.....	44
1.1.2	หลักการต่างตอบแทน.....	45
1.1.3	หลักปฏิบัติอย่างชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.....	47
1.2	แนวความคิดใหม่เกี่ยวกับระเบียบเศรษฐกิจระหว่างประเทศ.....	48
1.2.1	การคัดค้านของประเทศกำลังพัฒนาต่อแนวความคิดดั้ง เกี่ยวกับระเบียบเศรษฐกิจระหว่างประเทศ.....	50

1.2.2	ข้อเรียกร้องของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาต่อระเบียบเศรษฐกิจระหว่างประเทศ.....	52
1.2.2.1	หลักความเสมอภาคและเท่าเทียมกันตามความเป็นจริงในทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง.....	52
1.2.2.2	หลักการทดแทนต่อความไม่เท่าเทียมกันระหว่างประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่พัฒนาแล้ว.....	54
2.	หลักปฏิบัติที่ปรากฏอยู่ในข้อมติว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ.....	57
2.1	หลักอำนาจอธิปไตยถาวรเหนือทรัพยากรธรรมชาติ.....	60
2.1.1	ความเป็นมาเกี่ยวกับหลักอำนาจอธิปไตยถาวรเหนือทรัพยากรธรรมชาติ.....	61
2.1.2	การโอนเป็นของรัฐ.....	62
2.1.3	ความรับผิดชอบของรัฐต่อการโอนทรัพย์สินคนต่างด้าวมาเป็นของรัฐ.....	65
2.1.4	สิทธิในการปฏิเสธหรือแก้ไขปรับปรุงข้อตกลงที่ไม่เป็นไปตามหลักอำนาจอธิปไตยถาวร.....	66
2.2	หลักหน้าที่ของรัฐในความร่วมมือซึ่งกันและกันในการพัฒนาเศรษฐกิจ.....	67
2.3	หลักการได้รับประโยชน์จากการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี.....	70
2.3.1	การถ่ายทอดเทคโนโลยี.....	71
2.3.2	การควบคุมการปฏิบัติของบริษัทข้ามชาติ.....	73
2.4	หลักการได้รับสิทธิพิเศษ และไม่ต่างตอบแทนสำหรับประเทศกำลังพัฒนา.....	74
2.4.1	หลักการได้รับสิทธิพิเศษ และไม่ต่างตอบแทนที่ปรากฏอยู่ในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา.....	75
2.4.2	หลักการได้รับสิทธิพิเศษและไม่ต่างตอบแทนที่ปรากฏอยู่ในการประชุมข้อตกลงเกี่ยวกับพิกัดอัตราศุลกากร.....	76

2.4.3	การจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศที่วางอยู่บน รากฐานของการให้สิทธิพิเศษและการไม่ต่างตอบแทนสำหรับ ประเทศกำลังพัฒนา.....	77
2.5	หลักทรัพย์สินร่วมกันของมนุษยชาติ.....	77
2.5.1	ความเป็นมาเกี่ยวกับหลักทรัพย์สินร่วมกันของมนุษยชาติ.....	78
2.5.2	หลักทรัพย์สินร่วมกันของมนุษยชาติที่ปรากฏอยู่ในระเบียบ เศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ.....	79
2.6	หลักเกี่ยวกับสิทธิในการพัฒนา.....	81
บทที่ 3	ผลต่อกฎหมายระหว่างประเทศของข้อมติสมัชชาใหญ่ว่าด้วยระเบียบ เศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ.....	84
1.	ผลของข้อมติสมัชชาใหญ่ว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศต่อ สนธิสัญญาระหว่างประเทศ.....	87
1.1	หน้าที่ของรัฐในความร่วมมือซึ่งกันและกันในการพัฒนาเศรษฐกิจ ที่ได้ถูกบัญญัติไว้ในสนธิสัญญา.....	87
1.2	หลักการได้รับสิทธิพิเศษและไม่ต่างตอบแทนของประเทศกำลังพัฒนา ที่บัญญัติไว้ในสนธิสัญญา.....	89
1.3	หลักทรัพย์สินร่วมกันของมนุษยชาติที่ได้บัญญัติไว้ในสนธิสัญญา.....	92
2.	ผลของข้อมติสมัชชาใหญ่ว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศต่อจารีต ประเพณีระหว่างประเทศ.....	94
2.1	หลักในระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศที่พัฒนาไปเป็นหลักกฎหมาย จารีตประเพณีระหว่างประเทศ.....	96
2.2	หลักในระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศที่ยังไม่สามารถพัฒนาไปเป็น จารีตประเพณีระหว่างประเทศได้เพราะขาดองค์ประกอบที่สำคัญ.....	97
2.2.1	หน้าที่ของรัฐในความร่วมมือซึ่งกันและกันในการพัฒนาเศรษฐกิจ ที่ไม่อาจพัฒนาเป็นจารีตประเพณีระหว่างประเทศได้.....	98

2.2.2	หลักการได้รับสิทธิพิเศษและไม่ต่างตอบแทนที่ไม่อาจพัฒนาเป็นกฎหมาย จารีตประเพณีระหว่างประเทศได้.....	100
2.2.3	หลักทรัพย์สินร่วมกันของมนุษยชาติที่ไม่อาจพัฒนาเป็นกฎหมาย จารีตประเพณีระหว่างประเทศได้.....	102
2.3	ข้อมติว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศที่ถูกต้องอ้างว่าเป็นลักษณะ ใหม่ของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ.....	103
3.	ผลของข้อมติสมัชชาใหญ่ว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศต่อ คำพิพากษาของศาลและอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ.....	106
บทที่ 4	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	108
1.	บทสรุป.....	108
2.	ข้อจำกัดของการพัฒนาหลักการในข้อมติว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจ ใหม่ระหว่างประเทศ.....	111
3.	ข้อเสนอแนะ.....	115
	บรรณานุกรม.....	117
	ภาคผนวก.....	124

บทนำ

1. ความสำคัญของปัญหา

ภายหลังการสิ้นสุดของสงครามโลกครั้งที่สอง มีประเทศใหม่ๆ เกิดขึ้นมากมายอันเป็นผลมาจากการปลดปล่อยอาณานิคมของชาติตะวันตก ประเทศเกิดใหม่เหล่านี้ได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกในองค์การระหว่างประเทศต่างๆ ทำให้ในบางองค์การระหว่างประเทศ ประเทศเหล่านี้มีจำนวนคะแนนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมด ดังนั้นในเวลาที่มีการออกข้อมติในองค์การระหว่างประเทศ ประเทศกำลังพัฒนาเหล่านี้จึงกุมเสียงข้างมากในองค์การระหว่างประเทศ และเป็นตัวแปรที่สำคัญในการออกข้อมติ ประเทศเหล่านี้มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันคือเป็นประเทศยากจน มีการพัฒนาทางเทคโนโลยีต่ำ การยังชีพขึ้นอยู่กับสินค้าเกษตรกรรม และรายได้ประชาชาติต่อคนมีอัตราเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว ประเทศเหล่านี้มักถูกเรียกว่าประเทศด้อยพัฒนา ประเทศกำลังพัฒนา และประเทศโลกที่สาม ประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายเหล่านี้ได้เข้ามามีบทบาทที่สำคัญในองค์การระหว่างประเทศ เพราะมีคะแนนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกในองค์การระหว่างประเทศ ดังนั้นในระยะหลัง ๆ ข้อมติขององค์การระหว่างประเทศที่ออกมา โดยเฉพาะสมัชชาใหญ่สหประชาชาติจะเป็นข้อมติที่สนับสนุนผลประโยชน์ของประเทศกำลังพัฒนา ประเทศกำลังพัฒนาอาศัยข้อมติขององค์การระหว่างประเทศโดยเฉพาะข้อมติสมัชชาใหญ่เพื่อสนับสนุนผลประโยชน์ของตน เนื่องจากสมัชชาใหญ่สหประชาชาติเป็นสถานที่ที่ประเทศเกือบทั่วโลกเข้าเป็นสมาชิก ดังนั้นเจตนารมณ์ที่แสดงออกในสมัชชาใหญ่จึงถือได้ว่าเป็นการแสดงเจตนารมณ์ที่สามารถรับรู้กันได้ทั่วโลก และประการที่สำคัญที่สุดประเทศกำลังพัฒนามีเสียงข้างมากในสมัชชาใหญ่ จึงง่ายต่อการที่ประเทศกำลังพัฒนาจะออกข้อมติเพื่อสนับสนุนผลประโยชน์ของตน ประเทศกำลังพัฒนาเห็นว่าระเบียบเศรษฐกิจแบบเดิม ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนา ทำให้ช่องว่างระหว่างประเทศที่ร่ำรวยและประเทศที่ยากจนมีมากขึ้น ปัญหาความเดือดร้อนของประเทศกำลังพัฒนาไม่อาจถูกแก้ไขได้ในระเบียบเศรษฐกิจแบบเดิม ประเทศกำลังพัฒนาจึงได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ เพื่อแก้ไขความไม่เท่าเทียมกันในทางเศรษฐกิจ โดยใช้หลักการทดแทนเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกัน

ตามความเป็นจริง ประเทศกำลังพัฒนาควรได้รับการปฏิบัติที่ดีกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว นอกจากนั้นประเทศกำลังพัฒนายังเห็นว่าระบบกฎหมายที่มีมาแต่เดิมนั้นได้ถูกสร้างขึ้นโดยประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งประเทศกำลังพัฒนาไม่ได้มีส่วนร่วมในการก่อสร้างกฎหมายระหว่างประเทศเหล่านั้นด้วยเลย ดังนั้นกฎหมายระหว่างประเทศที่มีอยู่จึงคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศที่พัฒนาแล้วมากกว่าที่จะคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศกำลังพัฒนา ประเทศกำลังพัฒนาจึงได้รวมตัวกันเรียกร้องให้มีการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ โดยในปี 1974 สมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้ออกข้อมติที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดระเบียบทางเศรษฐกิจ คือ ข้อมติที่ 3201 (S-VI) ว่าด้วยคำประกาศการก่อตั้งระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ และข้อมติที่ 3202 (S-VI) โครงการดำเนินการจัดตั้งระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศไม่ได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากประเทศที่พัฒนาแล้ว นับตั้งแต่มีการประกาศการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ ประเทศกำลังพัฒนาได้มีความพยายามสนับสนุนหลักการใหญ่ๆ ที่กำหนดอยู่ในข้อมติเหล่านั้นอย่างเป็นระบบโดยพยายามเสนอการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศให้อยู่ในระเบียบวาระการประชุมต่างๆ ประเทศกำลังพัฒนาสนับสนุนเนื้อหาสาระในข้อมติและสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่บรรจุรายละเอียดและเนื้อหาเกี่ยวกับระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ และประเทศกำลังพัฒนาเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงบ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศที่มีอยู่เพื่อรองรับระเบียบเศรษฐกิจใหม่ โดยเสนอให้ข้อมติสมัชชาใหญ่มีผลผูกพันในทางกฎหมายในฐานะที่เป็นบ่อเกิดใหม่ของกฎหมายระหว่างประเทศ ประเทศกำลังพัฒนาเร่งรัดให้มีการออกอนุสัญญาและสนธิสัญญาหลายฝ่ายเพื่อสนับสนุนการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ¹ แต่อย่างไรก็ตามประเทศที่พัฒนาแล้วได้คัดค้านการออกสนธิสัญญาหลายฝ่ายที่สนับสนุนหลักการในระเบียบเศรษฐกิจใหม่ เช่นประมวลการปฏิบัติของบริษัทข้ามชาติ ประมวลการถ่ายทอดเทคโนโลยี ประเทศที่พัฒนาแล้วยืนยัน

¹ Rubin, *Transnational Corporations and International Codes of Conduct : A Study of the Relationship Between International Legal Cooperation and Economic Development*, 30 Am. U.L. Rev. 903,907 (1981).

ในหลักการที่ว่า การทำสนธิสัญญาใดๆ จะต้องเป็นไปโดยสมัครใจและสนธิสัญญานั้นไม่มีผลผูกมัดในทางกฎหมายหากปราศจากความยินยอมของรัฐ ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศหนึ่งที่ปฏิเสธการลงนามในสนธิสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเล เพราะสนธิสัญญาดังกล่าวบรรจุบทบัญญัติในการสนับสนุนวัตถุประสงค์ของการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ²

ความพยายามของประเทศกำลังพัฒนาในการสนับสนุนข้อมติ สนธิสัญญาและหลักกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศไม่อาจบรรลุผลสำเร็จได้ เนื่องจากประเทศที่พัฒนาแล้วซึ่งเป็นคู่กรณีโดยตรงของประเทศกำลังพัฒนาไม่ได้ให้การสนับสนุนหลักการในระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศเท่าที่ควร เนื่องจากผลประโยชน์ที่ขัดกันทางด้านเศรษฐกิจ แม้ว่าจะมีการทำข้อตกลงเพื่อให้สิทธิพิเศษและไม่ต่างตอบแทนแก่ประเทศกำลังพัฒนา ก็ไม่ช่วยให้การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนาเจริญรุดหน้าไปเท่าที่ควร เนื่องจากประเทศที่พัฒนาแล้วหาทางกีดกันทางการค้าโดยใช้มาตรการกีดกันทางด้านภาษีศุลกากรและที่ไม่ใช่ภาษี เช่น การกำหนดมาตรฐานของสินค้านำเข้าที่อยู่ในระดับสูงจนประเทศกำลังพัฒนาไม่อาจส่งสินค้าเข้าไปแข่งขันได้ ข้อจำกัดในการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศยังมีอีกมากมายหลายประการอันทำให้หลักการในข้อมติสมัชชาใหญ่ว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศไม่อาจพัฒนาไปเป็นหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่มีผลบังคับให้รัฐทุกรัฐต้องปฏิบัติตามได้ รายละเอียดในเรื่องเหล่านี้จะได้ถูกนำขึ้นมาพิจารณาและวิเคราะห์ในบทต่างๆ ต่อไป

ประเทศไทยในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมโลก และเป็นสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศหลาย ๆ องค์การ มีการค้าและการลงทุนกับต่างประเทศ ซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงหลักการที่กำหนดในระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ ประสิทธิภาพในการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศและข้อจำกัดที่ไม่อาจพัฒนาหลักการในระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ

² MacRae, Customary International Law and the United Nations Law of the Sea Treaty, 13 California Western International Law Journal 181, 182, 220-21 (1983).

ให้มีผลบังคับในทางกฎหมาย เพื่อผลประโยชน์ในการเจรจาต่อรองในทางการค้าระหว่างประเทศและกำหนดหน้าที่ของประเทศไทยที่ประชุมขององค์การระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางกำหนดนโยบายต่างประเทศของไทยในด้านต่างๆ เท่าที่ผ่านมาระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับประเทศไทยในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการได้รับสิทธิพิเศษทั่วไปทางภาษีศุลกากร การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการลงทุนจากต่างประเทศ ผลทางกฎหมายของข้อมติสมัชชาใหญ่ว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศต่อที่มาของกฎหมายระหว่างประเทศเป็นสิ่งสำคัญที่ควรศึกษา เนื่องจากสิ่งเหล่านี้เป็นตัวแปรที่สำคัญของกฎหมายระหว่างประเทศ หลักในระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศจะมีค่าบังคับใช้ทางกฎหมายหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการยอมรับและแนวทางปฏิบัติของรัฐ ตลอดจนแรงผลักดันที่มีต่อการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ

2. วัตถุประสงค์ในการศึกษา

ในการศึกษา ผู้เขียนมุ่งศึกษาถึงผลของข้อมติสมัชชาใหญ่ว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศต่อที่มาของกฎหมายระหว่างประเทศ แนวความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถของข้อมติสมัชชาใหญ่ในการสร้างกฎหมายระหว่างประเทศ หลักการต่างๆ ที่ถูกกำหนดอยู่ในระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศอาจพัฒนาไปเป็นหลักกฎหมายระหว่างประเทศได้ ข้อจำกัดของการพัฒนาหลักการดังกล่าวมีเช่นไรและมีผลอย่างไรต่อที่มาของกฎหมายระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังศึกษาถึงระเบียบเศรษฐกิจแบบดั้งเดิมที่ก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคในทางเศรษฐกิจอันเป็นข้อเรียกร้องของประเทศกำลังพัฒนาให้เปลี่ยนแปลงระเบียบเศรษฐกิจแบบดั้งเดิม แล้วหันมาใช้ระเบียบเศรษฐกิจแบบใหม่ ซึ่งประเทศกำลังพัฒนาเห็นว่าก่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคมมากขึ้น หลักการในระเบียบเศรษฐกิจเดิมไม่อาจช่วยให้การพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนาเจริญรุดหน้าไปได้ นอกจากจะไม่สนับสนุนแล้วระเบียบเศรษฐกิจเดิมยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ และทำให้ช่องว่างระหว่างประเทศกำลังพัฒนากับประเทศที่พัฒนาแล้วกว้างขึ้นทุกที ระเบียบเศรษฐกิจใหม่ที่ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของหลักการทดแทนต่อความไม่เสมอภาคและความไม่เท่าเทียมกันตามความเป็นจริงจะช่วยให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนใน

ประเทศกำลังพัฒนาขึ้น ในฐานะที่ประเทศกำลังพัฒนาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโลกจึงมีส่วนที่จะ
ได้รับความช่วยเหลือจากสมาชิกในสังคมเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมทั้งขจัดความด้อยโอกาส
ทั้งหลายของประเทศกำลังพัฒนา

3. ขอบเขตในการศึกษา

ผู้เขียนมุ่งศึกษาแต่เฉพาะข้อมติสมัชชาใหญ่สหประชาชาติว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจใหม่
ระหว่างประเทศ โดยเน้นถึงข้อมติสมัชชาใหญ่ที่สำคัญ ๆ อันเกี่ยวเนื่องกับการจัดระเบียบ
เศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ ได้แก่ข้อมติที่ 3201 (S-VI) ว่าด้วยคำประกาศการก่อตั้ง
ระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ (The Declaration on the Establishment
of a New International Economic Order) ข้อมติที่ 3202 (S-VI) ว่าด้วย
โปรแกรมการปฏิบัติในการก่อตั้งระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ (the Programme of
Action on the Establishment of a New International Economic Order)
และข้อมติที่ 3281 กฎบัตรว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของรัฐในทางเศรษฐกิจ (the Charter of
Economic Rights and Duties of States) การวิเคราะห์หลักการในระเบียบ
เศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ เช่น หลักอำนาจอธิปไตยถาวรเหนือทรัพยากรธรรมชาติ
หลักการได้รับสิทธิพิเศษและไม่ต่างตอบแทนของประเทศกำลังพัฒนา หลักความร่วมมือซึ่งกันและ
กันในการพัฒนาเศรษฐกิจ หลักทรัพย์สินร่วมกันของมนุษยชาติ หลักสิทธิในการพัฒนา และ
หลักการได้รับประโยชน์จากการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นอกจากนี้ยังวิเคราะห์
ถึงความสามารถของข้อมติสมัชชาใหญ่สหประชาชาติในทางกฎหมายอันมีผลต่อการก่อตัวของกฎเกณฑ์
ในระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ การศึกษาและวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษา
วิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) โดยใช้ตำราและบทความซึ่งเป็นข้อเขียนของ
นักกฎหมายระหว่างประเทศที่มีชื่อเสียง คำวินิจฉัยและความเห็นแนะนำของศาลยุติธรรมระหว่าง
ประเทศและอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ ข้อมติสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ ข้อมติของ
ที่ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา บทบัญญัติในข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษี
ศุลกากรและการค้า สนธิสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเล กฎหมายอวกาศและคำประกาศว่าด้วย

หลักสิทธิมนุษยชน

4. สมมติฐานของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ข้อสมมติสมาชิกใหญ่สหประชาชาติว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศมีผลต่อที่มาของกฎหมายระหว่างประเทศหรือไม่ อย่างไร ขึ้นอยู่กับการยอมรับของรัฐในอันที่จะนำเอาหลักการในข้อมตินั้นไปปฏิบัติตาม และขึ้นอยู่กับความขัดแย้งกันทางด้านผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

5. เค้าโครงการศึกษา

บทที่ 1 ผลทางกฎหมายของข้อสมมติสมาชิกใหญ่สหประชาชาติ

วิเคราะห์ถึงผลทางกฎหมายของข้อสมมติสมาชิกใหญ่สหประชาชาติ โดยวิเคราะห์ถึงผลทางกฎหมายที่ใช้ภายในองค์การระหว่างประเทศซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายภายในขององค์การระหว่างประเทศ มีผลบังคับให้รัฐสมาชิก องค์การย่อย และบุคลากรขององค์การต้องปฏิบัติตาม ข้อมติที่ใช้ภายในองค์การระหว่างประเทศส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการบริหารงานทั่วไป สถานะของบุคลากรและการเงินขององค์การ ส่วนผลทางกฎหมายของข้อมติที่แจ้งไปยังรัฐสมาชิกตามหลักโดยทั่ว ๆ ไปแล้วข้อมตินั้นมีลักษณะเป็นเพียงคำเสนอแนะ (recommendation) ไม่มีสภาพบังคับในทางกฎหมาย ดังนั้นแม้รัฐจะออกเสียงเห็นด้วยในข้อมติแต่รัฐไม่ทำตามข้อมตินั้นก็ไม่ถือว่ารัฐละเมิดหลักกฎหมายระหว่างประเทศ ข้อมติไม่มีลักษณะบังคับในทางกฎหมายให้รัฐต้องปฏิบัติตาม ถึงแม้ว่าข้อมติจะเป็นแค่เพียงคำเสนอแนะแต่ก็มีใช้ว่าข้อมติไม่มีผลต่อรัฐสมาชิกเลยทีเดียว ข้อมตินั้นอาจส่งผลในทางเศรษฐกิจและการเมืองต่อรัฐที่ฝ่าฝืนข้อมติ เช่นมีการคว่ำบาตร สหประชาชาติส่งกองกำลังเข้าปราบปราม และประเทศต่าง ๆ ตัดสัมพันธ์ไมตรีทางการทูต เป็นต้น นอกจากนั้นข้อมติอาจมีผลในทางกฎหมายได้หากข้อมติเหล่านั้นบรรจุหลักกฎหมายระหว่างประเทศเอาไว้ ในกรณีนี้ข้อมติมีผลทางกฎหมายโดยหลักกฎหมายที่บรรจุอยู่ในข้อมติเหล่านั้น ความพยายามของประเทศกำลังพัฒนาที่จะผลักดันให้ข้อมติมีผลในทางกฎหมายโดยอ้างว่าข้อมติสมาชิกใหญ่สหประชาชาติอาจสร้างกฎหมายระหว่างประเทศได้ ทำให้เกิดการ

โต้แย้งจากประเทศที่พัฒนาแล้วว่าข้อมติสมัชชาใหญ่ไม่อาจสร้างกฎหมายระหว่างประเทศได้เพราะหลักเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศเป็นไปตามหลักการที่กำหนดไว้แล้วตามกฎหมาย

บทที่ 2 ข้อมติสมัชชาใหญ่สหประชาชาติว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ

ในบทนี้จะวิเคราะห์ถึงระเบียบเศรษฐกิจแบบดั้งเดิมที่ก่อให้เกิดปัญหาและก่อให้เกิด

ความไม่เป็นธรรมแก่ประเทศกำลังพัฒนา โดยหลักการบางหลักการในระเบียบเศรษฐกิจแบบดั้งเดิมทำให้ประเทศที่ร่ำรวยยิ่งร่ำรวยขึ้นและประเทศที่ยากจนกลับยากจนลง หลักการเช่นว่านั้นถูกกำหนดให้เป็นหลักใหญ่สำคัญใน GATT คือหลักปฏิบัติอย่างชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง (The Most Favoured - Nation) และหลักการต่างตอบแทน (Reciprocity) ประเทศกำลังพัฒนาเรียกร้องต่อการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศขึ้นอยู่บนพื้นฐานของหลักความเสมอภาคและเท่าเทียมกันตามความเป็นจริง โดยเรียกร้องให้ประเทศพัฒนาแล้วให้สิทธิพิเศษทางการค้าและภาษีศุลกากรแก่ประเทศกำลังพัฒนาโดยไม่เรียกร้องให้มีการต่างตอบแทน วิเคราะห์หลักสำคัญ ๆ ที่ปรากฏอยู่ในระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศว่าแต่ละหลักเริ่มต้นมาจากแนวความคิดใดและวิวัฒนาการมาอย่างไร เหตุใดจึงถูกกำหนดไว้ในระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ

บทที่ 3 ผลต่อกฎหมายระหว่างประเทศของข้อมติสมัชชาใหญ่ว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจ

ใหม่ระหว่างประเทศ

ศึกษาถึงผลของระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศต่อบ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศ เช่น สนธิสัญญาระหว่างประเทศ กฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ และคำพิพากษาของศาลและอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ หลักการหลายหลักการในระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศได้มีการนำไปบัญญัติไว้เป็นสนธิสัญญาระหว่างประเทศ เช่น หลักทรัพย์สินร่วมกันของมนุษยชาติที่ถูกกำหนดลงในกฎหมายทะเลและกฎหมายอวกาศ หลักการได้รับสิทธิพิเศษและไม่ต่างตอบแทนถูกแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่ 4 ของ GATT และทำให้เกิดสนธิสัญญาทวิภาคีระหว่างประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาแล้ว นอกจากนั้นหลักการบางหลักในระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศได้พัฒนาไปเป็นหลักกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศแล้ว ได้

แก่หลักอำนาจอธิปไตยถาวรเหนือทรัพยากรธรรมชาติ และอีกหลาย ๆ หลักการที่มีฐานะเป็น
 หลักฐานของจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ซึ่งอาจพัฒนาเป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่าง
 ประเทศได้ในอนาคต อนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศก็เคยพิจารณาถึงหลักการบางหลักใน
 ระบบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศว่ามีผลบังคับในทางกฎหมาย คือหลักอำนาจอธิปไตยถาวร
 เหนือทรัพยากรธรรมชาติทำให้รัฐเกิดสิทธิในการโอนมาเป็นของรัฐ นอกจากนั้นยังวิเคราะห์
 ถึงข้อจำกัดในทางบ่อเกิดของกฎหมายที่ไม่อาจทำให้หลักในระบบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ
 มีประสิทธิผลในการใช้บังคับ ข้อจำกัดในทางเศรษฐกิจและการเมืองที่ไม่ลงตัวของประเทศ
 กำลังพัฒนากับประเทศที่พัฒนาแล้ว

บทที่ 4 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

แม้ว่าระบบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศจะยังไม่มีผลเป็นกฎหมายบังคับให้รัฐต้อง
 ปฏิบัติตาม แต่หลักการบางหลักการในระบบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศก็มีผลบังคับใช้
 ในลักษณะที่เป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ บางหลักก็มีผลในระหว่างคู่สัญญาที่ลง
 นามในสนธิสัญญา และหลาย ๆ หลักอาจพัฒนาไปเป็นกฎหมายได้ในอนาคตหรือถูกพิจารณาว่า
 เป็นก้าวแรกของการพัฒนาหลักกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ในทางปฏิบัติระบบ
 เศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศที่แสดงออกโดยการกระทำขององค์การระหว่างประเทศก็นับว่า
 ประสบผลสำเร็จดีพอสมควร เพราะมีการหันมาให้ความสำคัญต่อกิจกรรมในทางส่งเสริมและ
 พัฒนาระเบียบใหม่กันมากขึ้น โดยที่ระบบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศยังไม่มีค้ำยันทาง
 กฎหมายอันนับเป็นข้อจำกัดทางกฎหมายที่สำคัญที่คงทำให้ประเทศกำลังพัฒนาไม่อาจบังคับให้
 ประเทศพัฒนาแล้วปฏิบัติหรืองดเว้นปฏิบัติได้ ในบางครั้งผลประโยชน์ที่ขัดกันก็ทำให้ประเทศที่
 พัฒนาแล้วงดให้สิทธิพิเศษแก่ประเทศกำลังพัฒนา และยังใช้มาตรการกีดกันทางการค้า ดังนั้น
 ประเทศกำลังพัฒนาจึงไม่สามารถใช้กฎเกณฑ์ที่อยู่ในระบบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศได้เต็มที่
 จึงต้องให้ความช่วยเหลือเอง โดยการพัฒนาคณาพคน ผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีและใช้
 กฎหมายภายในเป็นเครื่องช่วยสนับสนุนในการพัฒนาประเทศ